

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19.12.1994, sp. zn. 7 To 202/94, ECLI:CZ:MSPH:1994:7.TO.202.1994.1

Číslo: 47/1995

Právní věta: Samotná skutečnost, že obránce použije proti neozbrojenému útočníkovi zbraně, neznamená, že jde o obranu zcela zjevně nepřiměřenou způsobu útoku. Podmínkou ustanovení § 13 tr. zák., o nutné obraně, není skutečnost, že útok nebylo možno odvrátit jinak. Obránce není povinen ustupovat před neoprávněným přímo hrozícím nebo trvajícím útokem na zájem chráněný trestním zákonem.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 19.12.1994

Spisová značka: 7 To 202/94

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nutná obrana

Předpisy: 140/1961 Sb. § 13

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 47/1995 sb. rozh.

Samotná skutečnost, že obránce použije proti neozbrojenému útočníkovi zbraně, neznamená, že jde o obranu zcela zjevně nepřiměřenou způsobu útoku.

Podmínkou ustanovení § 13 tr. zák., o nutné obraně, není skutečnost, že útok nebylo možno odvrátit jinak. Obránce není povinen ustupovat před neoprávněným přímo hrozícím nebo trvajícím útokem na zájem chráněný trestním zákonem.

(Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 1994 sp. zn. [7 To 202/94](#))

Městský soud v Praze zamítl odvolání obvodního státního zástupce pro Prahu 8 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 22. 4. 1994 sp. zn. 2 T 46/94.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byla obžalovaná K. S. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěna obžaloby, kterou jí

bylo kladeno za vinu, že dne

11. 1. 1994 kolem 20.45 hod. v Praze 8, Písečná 6, po předchozím slovním konfliktu a následném fyzickém napadení ze strany jejího otce J. A., nar. 11. 3. 1939, tohoto muže měla bodnout kuchyňským nožem do břicha, aniž došlo k poranění vnitřních orgánů, a způsobit mu tak pracovní neschopnost delší než 7 dnů, čímž měla spáchat pokus trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1, § 222 odst. 1 tr. zák.

Proti citovanému rozsudku podal obvodní státní zástupce odvolání, ve kterém uváděl, že s právním hodnocením skutkového stavu tak, jak je učinil soud prvního stupně, nesouhlasí. Pro posouzení, zda určité jednání splňuje podmínky § 13 tr. zák., o nutné obraně, je rozhodující, zda obrana nebyla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Soud se touto otázkou nezabýval. Na jedné straně sice konstatuje, že obžalovaná jednala v situaci, kdy byla napadena osobou fyzicky zdatnější, navíc podnapilou a jednající neadekvátně, nedořešil však otázku, zda by bylo možné v jednání poškozeného, tj. v tom, že poškozenou rdousil, spatřovat některý trestný čin, a jestliže ano, pak jaký. Pokud by totiž rdoušením hrozila obžalované skutečně smrt, pak by nebylo pochyb o tom, že by její obrana byla přiměřená, pokud však by se jednalo ze strany poškozeného o trestný čin s mírnějšími následky, pak by obrana bodnutím nožem do břicha přiměřená nebyla. Bylo také prokázáno, že obžalovaná nepoužila jiný, mírnější způsob odvrácení útoku. Poškozeného netloukla ani nekopala, což by se vzhledem k situaci dalo očekávat, ale hned jej bodla nožem do břicha. Obvodní státní zástupce má z uvedených důvodů zato, že rozhodnutí soudu, pokud obžalovanou zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř., je nesprávné. Navrhl proto, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Městský soud v Praze podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje závady a skutková zjištění soudu prvního stupně jsou úplná a správná. Odvolání obvodního státního zástupce v podstatě směřuje do právního zhodnocení otázky, zda obžalovaná K. S. jednala ve smyslu ustanovení § 13 tr. zák., tzn. v nutné obraně.

Z důkazů v posuzované věci provedených jasně vyplývá, že mezi obžalovanou a poškozeným mnohdy docházelo k verbálním konfliktům vyprovokovaným poškozeným, který byl často v podnapilém stavu. Toto byl vlastně první nečekaný fyzický útok poškozeného vůči obžalované. Poškozený odmítl v dané trestní věci vypovídat. Z výpovědi obžalované bylo zjištěno, že poškozený po slovním napadání obžalované k ní přistoupil a začal ji rdousit. Obžalovaná, jak sama uvedla, nejprve křičela, bránila se rukou, ale protože poškozený je fyzicky zdatnější, její obrana se zcela minula účinkem. Její malé dítě bylo přítomno celému incidentu a hystericky křičelo. Za situace, kdy poškozený obžalovanou i nadále rdousil, kdy její dítě křičelo a kdy ona již nemohla dýchat, popadla nůž, který ležel na kuchyňské lince, a bodla. Po bodnutí nůž položila a žádala poškozeného, aby jí pustil. Ten jí stále držel pod krkem, rdousil ji a teprve po malé chvíli ji pustil. Potom se šel poškozený ošetřit do koupelny, zatímco ona se věnovala dítěti. Pak odešla ke kamarádce, celou věc nahlásila policii a přivolala lékaře. Jak sama uvedla, neuvědomila si, kam bodla poškozeného, nejspíš někam do oblasti žaludku. Ani s odstupem času si neuvědomila, proč bodla, snad proto, že nemohla dýchat a bála se o sebe a syna.

Z fotodokumentace je objektivně zjištěno, že obžalovaná byla poškozeným rdoušena značnou silou, neboť rdoušení zanechalo na jejím krku stopy. Obžalovaná, kterou poškozený v minulosti napadl pouze slovně, se podle názoru městského soudu oprávněně bála o svůj život, neboť byla napadena útočníkem opilým, silným a navíc se značnou intenzitou. Je všeobecně známo, že rdoušení nemusí být

provedeno velkou silou, aby došlo v několika málo sekundách k smrti rdoušeného. Vzhledem k tomu, že slovní obrana a obrana rukama se zcela minula účinkem, sáhla obžalovaná spontánně po noži. Podle názoru městského soudu se jednalo o tzv. pud sebezáchovy bez předem promyšleného jednání a konkrétního úmyslu způsobit poškozenému zranění. Jak vyplynulo ze závěrů znaleckého posudku z oboru psychiatrie, má obžalovaná sklony ke zkratkovému jednání. Vlivem kumulovaného afektu došlo u ní ke snížení ovládacích schopností, nikoli však podstatně.

Při právním hodnocení správně zjištěného skutkového děje soud prvního stupně nepochybil, když posoudil jednání obžalované ve smyslu ustanovení § 13 tr. zák. Přiměřenost obrany je třeba posoudit se zřetelem na všechny okolnosti případu. Vybočení z mezí nutné obrany nelze nutně dovozovat jen z toho, že se obžalovaná bránila zbraní proti neozbrojenému útočníkovi. Nesplnění podmínek nutné obrany nelze dovozovat ani z té skutečnosti, že se obžalovaná nevyhnula útoku jinak než použitím obrany, neboť nikdo není povinen ustupovat před neoprávněným útokem na zájmy chráněné trestním zákonem. O nutnou obranu jde i tehdy, jestliže osoba činem jinak trestným odvrací přímo hrozící útok namířený proti tělesné integritě.

V daném případě poškozený v podnapilém stavu (skoro 2 promile alkoholu v krvi), fyzicky zdatnější, útočil takovým způsobem proti obžalované, že byl fakticky ohrožen její život a předchozí obrana se minula účinkem. To, že obžalovaná zkratkovitě sáhla po noži v sebeobraně a bez rozmyslu bodla, je klasický případ nutné obrany ve smyslu ustanovení § 13 tr. zák. Soud prvního stupně tedy nepochybil, když obžalovanou podle § 226 písm. b) tr. zák. obžaloby zprostil. Městský soud proto odvolání obvodního státního zástupce jako nedůvodné zamítl. ?